

OSALLISTUMISEN PARADOKSI

Luottamus instituutioihin on vahvaa, mutta usko omiin vaikutusmahdollisuuksiin ei.

**Politiikan kriisit ovat vauhdittaneet
uusien kansalaisosallistumisen
muotojen kehittämistä**

Finanssikriisi: Islannin joukkoistettu perustuslakiproseessi 2010-2013

- Prosessin käynnisti kansalaisfoorumi: 950 satunnaisotannalla valittua jäsentä
- Luonnoksen kirjoittamisesta vastasi perustuslakineuvosto: 25 vaalilla valittua “tavallista” kansalaista (kokoukset lähetettiin suorana verkossa)
- Joukkoistus: mahdollisuus kommentoida luonnoksia sosiaalisessa mediassa, verkkosivuilla, sähköpostitse ja postitse
- Uudistus kaatui parlamentissa, mutta prosessi on inspiroinut kehitystyötä eri maissa, myös Islannissa (osallistuva budjetointi käynnistyi)

Finanssikriisi: Irlannin kansalaiskokoukset

- Kutsuttu koolle kolme kertaa parlamentin toimesta (2013-14, 2016-18, 2020-21)
- Kokoonpano: Hallituksen nimittämä puheenjohtaja sekä satunnaisotannalla valittu edustava kansalaisten joukko, 99 henkeä
- Käsitelleet useita kiistanalaisia arvokysymyksiä
- Tunnetuin saavutettu tulos: aborttioikeuden laajennus rauhanomaisen prosessin kautta
- Kansalaiskokouksen ehdotusten mukaisesti parlamentti vei aborttikysymyksen kansanäänestykseen, jossa selvä enemmistö äänesti laajennuksen puolesta

Keltaliivien protestit ja Ranskan suuri kansallinen debatti

- Grand Débat käynnistyi presidentti Macronin aloitteesta 2019
- Neljä suurta teemaa: verotus, julkiset palvelut, vihreä siirtymä, demokratia ja osallisuus
- Yli 10 000 kansalaiskeskustelua eri puolilla Ranskaa, 1,9 miljoonaa kommenttia digitaalisella alustalla, yli miljoona osallistujaa
- Prosessin seurauksena käynnistettiin suuri ilmastoaiheinen kansalaiskokous ja Pariisiin perustettiin pysyvä kansalaispaneeli

Miksi puntaroivia malleja kannattaa ottaa käyttöön?

Asukkaat voivat auttaa poliitikkoja vaikeissa päätöksissä.

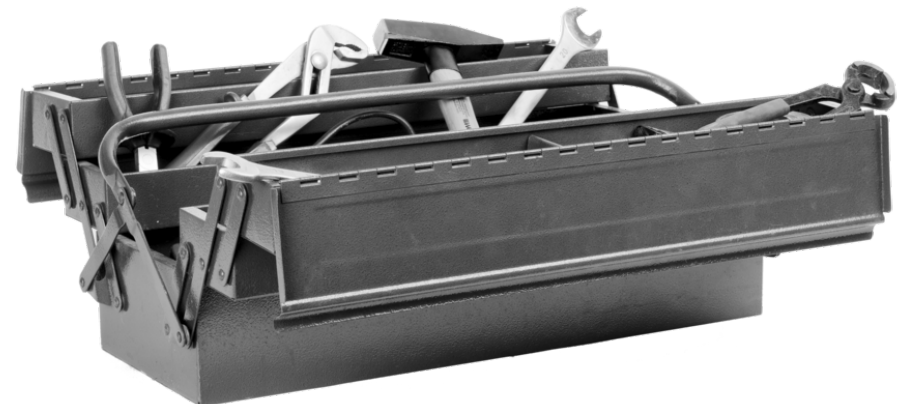
Asukkaiden osallistuminen päätöksentekoon on oikeasti vaikuttavaa.

Yleinen NÄKEMYS yleisen mielipiteen sijaan.

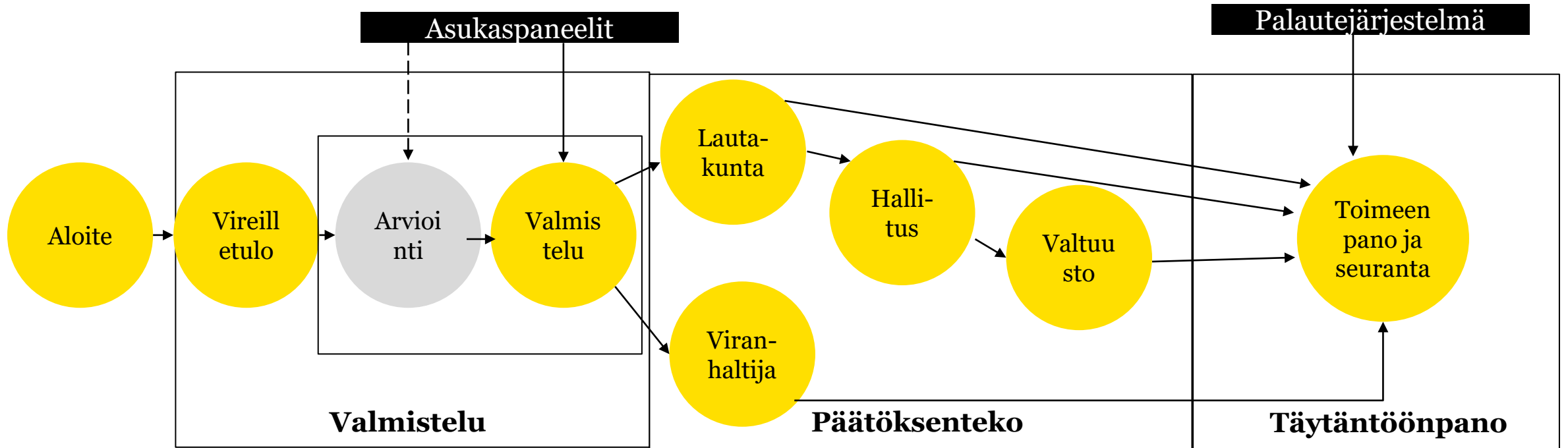
Satunnaisotanta lisää osallistumisen tasapuolisuutta.

Päätöksenteon avoimuus lisääntyy.

Luottamuksen politiikkaan kasvaa.

Hyvinvointialueen päätöksentekoprosessi asukasosallisuuden näkökulmasta

Aloiteosallisuus

Suunnitteluosallisuus

Päätösosallisuus

Arviointiosallisuus

Esimerkki vaikuttamispolusta nuoria koskevissa asioissa

Aloiteosallisuus

Suunnitteluosallisuus

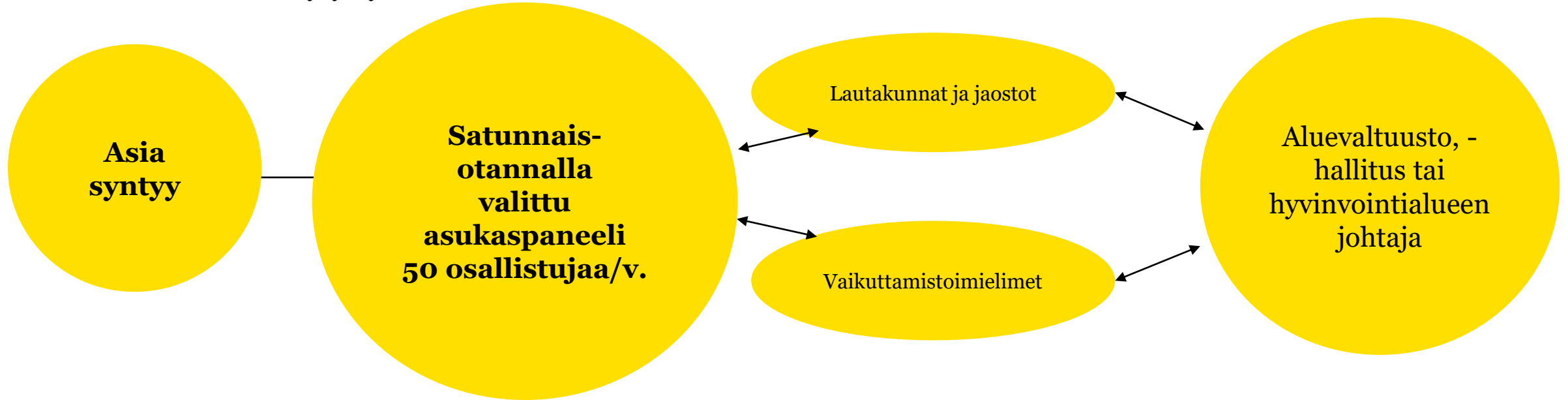
Päätösosallisuus

Esimerkki pysyvästä asukaspaneelistä

Osallistumisen ohjelma:
“Asukaspaneeli kutsutaan koolle 1-3 kertaa vuodessa käsittelemään hyvinvointialueen strategisia kysymyksiä”.

Lautakunnat, jaostot tai valiokunnat vastaavat ideoiden valmistelusta. Ne voivat konsultoida asukaspaneelia tarvittaessa.

Aluevaltuuston on käsiteltävä sille tulleet ehdotukset 6kk sisällä niiden jättämisestä ja perusteltava päätöksensä.

Aloiteosallisuus

Suunnitteluosallisuus

Päätösosallisuus